

Hungarológiai Értesítő

**A Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság folyóirata
1989. XI. évfolyam 3–4. szám**

Felelős szerkesztő: Jankovics József

Hungarológiai Értesítő
A Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság folyóirata
1989. XI. évfolyam 3–4. szám

Szerkesztőbizottság

Ilia Mihály
Kósa László
Szépe György

A szerkesztésben részt vesznek:

Kozocsa Sándor, Molnár Ildikó, Nyerges Judit

Szerkesztőség: Budapest I., Országház u. 30. I/41. 1014
Postacím: Budapest, Pf. 34. 1250

Az ismertetésre szánt kiadványokat szerkesztőségünk címén
Jankovics József nevére kérjük megküldeni.

Megjelent
a Művelődési és Közoktatási Minisztérium
támogatásával.

TARTALOM

Könyvismertetések

Magyar irodalomtörténet, 1987	305
Magyar nyelvészet, 1987	495
Magyar néprajz, 1987	539

A hungarológia hírei

A Társaság szervezeti élete

A Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság vezetőségi ülése	601
III. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus	602
Bo Wickman elnök megnyitó beszéde	603
A Kongresszuson elhangzott előadások	604
A Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság Közgyűlése	612
Klaniczay Tibor főtítkárszámolója	615
A Számvizsgáló bizottság jelentése	620
Bo Wickman búcsúbeszéde	621
Rákos Péter elnök szavai	622

Nekrológok

Klara Majtyinszkaja	623
Vladimír Skalička	625

Tudományos ülések, konferenciák

Nemzeti identitás és kultúra: magyarok Észak-Amerikában	626
Zilahy Lajos-émlékülés	630
Róheim Géza-centenárium	631
Költő/író-szerep-mű. Költői magatartástípusok a magyar irodalomban ...	633
A régi magyar irodalom kutatóinak tudományos ülészaka	635

Névmutató	639
-----------------	-----

a Munka létrejöttének és hatásának története, illetve a belőlük kialakult mozgalmak, szellemi csoportosulások jelentőségének bemutatása mellett a kötet a Kassák-életműnek a tárgyalt korszakban keletkezett–megjelent darbjait elemző tanulmányokat sorakoztatja egymás mellé. Az *Egy ember életét*, a korrajz-regényeket, valamint a számozott költemények utolsó 35 darbját a korabeli kritikai fogadtatás ismeretetésével együtt, az újabb Kassák-kutatás eredményeit hasznosítva értékeli újra a szerző.

A tanulmányok "harmadik köre" Vonzalmak és viták összefoglaló címmel Kassák Ady-képének változásáról, Babits Mihályhoz, Juhász Gyulához, Szabó Dezsőhöz és Bartók Bélához fűződő művészi és emberi kapcsolatának alakulásáról tájékoztat, és nyújt betekintést a kassáki művészetszemlélet változásaiba egészen a 60-as évekig.

Sarankó Márta

Csapodi Csaba–Tóth András–Vértessy Miklós: Magyar könyvtártörténet.
Gondolat Kiadó, Budapest, 1987. 541 l.

Számos színvonalas részlettanulmány, nagyobb monográfia (Budapesti Egyetemi Könyvtár, Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára története) után megszületett a sok szempontból hézagpótló mű, a magyar könyvtártörténet. Fontos is, hogy tudós generációk összegezzék ismereteiket, megeremtsék azt az alapot, amelyről elindulhatnak. Ilyen a most kézben tartott munka is.

Minden örömünk ellenére azonban rá kell mutatnunk a kézikönyv hiányosságaira is.

Elsőként az egyes korszakoknak szánt terjedelem aránytalanságát kell megemlítenünk, hiszen ez az egyes korszakok művelődéstörténeti súlyát is implikálja. E nézőpontból nagyon elrajzolt a középkor (önmagában nagyon jól megírt) fejezete, hangsúlyosan is a XVI–XVII. századhoz képest, de a többihez viszonyítottan is. A koraiújkori Magyarország könyvtártörténete így nem igaz, a források többségét a szerző nem használta, s fejezete nem több Gulyás Pál 1961-ben megjelent könyvé-nél, annak kivonata.

Kimondatlanul ugyan, de jelen van a kötetben az a gondolat, hogy a XVIII. század legelejéig a könyvtártörténet és olvasmánytörténet csaknem azonos diszciplína, a XIX. század második fele, illetve századunk azonban már az intézménykönyvtár korszaka. Ennek megfelelően a kutatásnak, s a könyvtártörténetírásnak más-más a módszere. Az átmeneti korszak (mint valamennyi más szakterületen is) mostohagyermek – főleg az 1772 előtti XVIII. század. Sajnos erről az összefoglalásról sem mondhatunk el mást.

Az említett hiányosságok természetesen nem jelentik azt, hogy a *Magyar könyvtártörténet* nem valóban hézagpótló, régen várt könyv, amely tankönyvként is jól használható.

Monok István